

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 28. 6. 2023 o dovolání obviněného [REDAKCE] [REDAKCE] nar. [REDAKCE] v [REDAKCE] trvale bytem [REDAKCE], podaném proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 2. 2023, sp. zn. 8 To 1/2023, v trestní věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 2 T 10/2022, t a k t o:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného [REDAKCE] [REDAKCE] odmítá.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2022, č. j. 2 T 10/2022-746, byl obviněný [REDAKCE] [REDAKCE] uznán vinným přečinem maření úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku, přečinem neoprávněného užívání cizí věci podle § 207 odst. 1 tr. zákoníku, přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, přečinem poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku a zločinem vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a), d) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, za které byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání sedmnácti a půl let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání pěti let. Podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr. ř. pak bylo rozhodnuto o nárocích poškozených na náhradu škody.

2. Uvedených trestných činů se podle zjištění soudu prvního stupně dopustil obviněný v podstatě tím, že dne 6. 8. 2020 v době kolem 09:00 hod., kdy vykonával ve Věznici [REDAKCE] trest odnětí svobody uložený trestním příkazem Okresního soudu v Sokolově ze dne 15. 2. 2016, č. j. 6 T 8/2016-313, který nabyl právní moci dne 24. 2. 2016, ve spojení s usnesením Okresního soudu v Sokolově ze dne 3. 12. 2018, č. j. 6 T 8/2016-383, které nabylo právní moci dne 4. 12. 2018, a byl od 21. 7. 2020 v rámci zaměstnávání odsouzených osob zařazen na pracoviště s volným pohybem mimo věznicu u společnosti [REDAKCE] s. r. o., v objektu na adrese [REDAKCE] [REDAKCE], opustil bez souhlasu oprávněných osob toto nestřežené pracoviště tak, že využil znalosti prostředí a skutečnosti, že v osobním motorovém vozidlu tovární značky [REDAKCE] [REDAKCE] RZ [REDAKCE], majitele [REDAKCE] [REDAKCE] byly klíčky v zapalování a bez souhlasu majitele s ním odjel se záměrem užívat ho nejméně po dobu svého útěku z výkonu trestu odnětí svobody a jezdil s ním na nezjištěných místech na území České republiky a Spolkové republiky Německo a následně s ním přijel do katastru města [REDAKCE] přestože mu rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 26. 11. 2018, č. j. 3 T 129/2018-374, který nabyl právní moci dne 26. 11. 2018, byl kromě jiného uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání tří let, zde si v přesně nezjištěné době před 18:00 hod. zakoupil od nezjištěné osoby přesně nezjištěné množství metamfetaminu, jehož nezjištěné množství užil nitrožilně, takže v krvi obviněného odebrané po jeho zadržení v 19:05 hod. byla prokázána hladina metamfetaminu ve výši 105 ng/ml a hladina jeho metabolitu amphetaminu ve výši 10 ng/ml a dále v přesně nezjištěné době před 18:00 hod. na jeho výzvu nastoupila do uvedeného

osobního motorového vozidla na sedadlo spolujezdce [REDACTED] [REDACTED] za účelem poskytnutí sexuálních služeb a obviněný s ní nadále pokračoval směrem na město [REDACTED] a v 17:51 hod. na silnici I. třídy č. [REDACTED] na základě vyhlášeného pátrání po obviněném jej začala pronásledovat hlídka Policie ČR, Obvodní oddělení [REDACTED] ve složení prap. [REDACTED] [REDACTED] který řídil služební osobní motorové vozidlo Policie ČR tovární značky [REDACTED] [REDACTED] RZ [REDACTED], v barevném provedení Policie ČR, a prap. [REDACTED] [REDACTED] který seděl na místě spolujezdce, a vyzývala obviněného prostřednictvím výstražného světelného a zvukového zařízení, při kterém na vozidle Policie ČR blikalo modré a červené světlo a světelný nápis „STOP“ k zastavení osobního motorového vozidla, obviněný na výzvy nereagoval a pokračoval v jízdě zvýšenou rychlostí, proto jej hlídka Policie ČR začala služebním osobním motorovým vozidlem z levé strany předjíždět, a když byla obě vozidla na stejné úrovni při rychlosti obou nejméně 140 km/h, prap. [REDACTED] [REDACTED] se vyklonil z otevřeného okénka spolujezdce a pohybem levé ruky nahoru a dolů a slovní výzvou „Policie, zastavte“ opakovaně vyzýval obviněného k zastavení, a když na to nereagoval, prap. [REDACTED] [REDACTED] použil donucovací prostředek – hrozbu namířenou služební střelnou zbraní a obviněný na to reagoval tak, že úmyslně změnil směr jízdy jím řízeného osobního motorového vozidla a prudce narazil do pravé přední části služebního motorového vozidla Policie ČR, ačkoliv musel vědět, že při tak vysoké rychlosti vozidel a způsobu jeho jízdy se záměrem policistům ujet, může dojít k dopravní nehodě služebního osobního motorového vozidla Policie ČR a usmrcení jeho posádky a byl s tím srozuměn, k takovému následku nedošlo jen náhodou a nezávisle na vůli obviněného, ale včasnou kvalitní reakcí řidiče prap. [REDACTED] [REDACTED] který provedl vyrovnávací manévr, v důsledku kterého došlo k usmýknutí kol zadní nápravy služebního osobního motorového vozidla Policie ČR a vlivem toho došlo k plné aktivaci zadní nápravy prostřednictvím spojky Haldex a následné stabilizaci uvedeného vozidla a nebýt této reakce, mohlo dojít po střetu k pohybu služebního osobního motorového vozidla Policie ČR v přilehlém příkopu a následně po strmé stráni, což by vedlo k rotaci tohoto vozidla kolem podélné osy, tzn. k otočení přes střechu vozidla, a tím mohlo dojít u prap. [REDACTED] [REDACTED] a prap. [REDACTED] [REDACTED] ke vzniku závažných, mnohočetných, rozsáhlých a život bezprostředně ohrožujících či smrtelných poranění a popsáním jednáním obviněný způsobil na služebním osobním motorovém osobním vozidle [REDACTED] [REDACTED] RZ [REDACTED] Policie ČR poškozenému Krajskému ředitelství policie Karlovarského kraje škodu ve výši 39 795 Kč a na osobním motorovém vozidle [REDACTED] [REDACTED] RZ [REDACTED] poškozenému [REDACTED] [REDACTED] škodu ve výši 12 000 Kč; následně byl jmenovanými policisty použit donucovací prostředek – vytlačování vozidla, v důsledku čehož obviněný havaroval a byl zadržen.

3. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 2. 2023, č. j. 8 To 1/2023-812, bylo odvolání obviněného směřující proti všem výrokům rozsudku soudu prvního stupně podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítnuto.

4. Proti usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., neboť rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a současně došlo k nesprávnému právnímu posouzení skutku. Nesprávné právní posouzení skutku namítal s ohledem na právní kvalifikaci jako zvlášť závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a), d) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jelikož měl za to, že nebyly naplněny všechny obligatorní znaky dané skutkové podstaty.

5. V tomto ohledu nejprve obviněný vytýkal nenaplnění subjektivní stránky předmětné skutkové podstaty, neboť nebylo bez důvodných pochybností prokázáno, že se chtěl dopustit trestného činu vraždy a že jeho úmysl směřoval jen a pouze k úmyslnému usmrcení dvou osob při výkonu jejich služebních povinností a k ničemu jinému. Poukázal přitom na to, že existence subjektivní stránky byla soudem dovozena zejména s ohledem na výpověď svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] svědka [REDAKCE] [REDAKCE] a s odkazem na znalecké posudky. Svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] však svou výpověď opakovaně měnila a v době skutku byla ovlivněna omamnými látkami. Svědek [REDAKCE] [REDAKCE] rovněž svou výpověď měnil, mohl pak těžko vědět, co si obviněný v rozhodné době myslel anebo k čemu směřoval jeho úmysl, obdobně jako soudní znalci. Závěr znalkyně z oboru soudního lékařství o 90 % pravděpodobnosti těžkých následků v případě, že by se automobil policistů dostal mimo vozovku, označil za hypotetickou fabulaci nenaplnující definici prokázání bez důvodných pochybností. Pokud by chtěl obviněný policisty vytláčit ze silnice a úmyslně je zavraždit, stačilo, aby je svým automobilem vytláčoval o vteřinu či dvě déle. Sřet obou automobilů pak trval dle zjištění soudního znalce Ing. [REDAKCE] [REDAKCE] pouze 0,5 vteřiny, přičemž tato extrémně krátká doba nestačí pro to, aby si člověk mohl uvědomit, co činí, domyslet následky svého jednání a dát sám podnět svému tělu něco provést. Tato doba odpovídá maximálně reflexivní svalové reakci řidiče automobilu, nadto v situaci, kdy se pohybuje v automobilu vysokou rychlostí, a navíc pod vlivem. Pochybnosti o jeho úmyslu zavraždit vyvolává i to, zda se skutečně lekl namířené střelné zbraně či nikoli, neboť tato obhajoba obviněného nebyla přesvědčivě vyvrácena.

6. Dále namítal, že způsob, jakým byl skutek spáchán, neodpovídá ani po objektivní stránce skutkové podstatě trestného činu vraždy ve stadiu pokusu. Upozornil, že během policejní honičky narazil do policejního automobilu jen jedenkrát v délce 0,5 vteřin, následně se do policejního vozu nepokusil znovu narážet, nepokoušel se stavět policejnímu automobilu do cesty, nepředjížděl jej, nepokoušel se jej vybrzdňovat ani nedělal jiné podobné manévry, reakční doba 0,5 vteřin odpovídá době, kdy se podle své výpovědi lekl namířené zbraně, během jízdy se snažil sklánět hlavu dolů svědkyni [REDAKCE] [REDAKCE] podle svědecké výpovědi [REDAKCE] [REDAKCE] se podíval na namířenou střelnou zbraň a ihned poté do auta narazil, což odpovídá verzi obviněného, že se lekl a do policejního automobilu narazil v době úleku čili neučinil tak cíleně, ale pouhou nešťastnou náhodou. Soudy však tyto skutkové okolnosti nedůvodně upozadily.

7. Podle jeho přesvědčení pak byly obligatorní znaky trestného činu vraždy dovozovány s poukazem na jeho trestní minulost, která s nyní projednávaným případem nikterak nesouvisí. Akcentoval, že nalézací soud s ohledem na rozsáhlou citaci z předchozího odsouzení při svých úvahách k tomuto musel přihlížet, odvolací soud pak předchozí trestnou činnosti zohlednil jako jeden z důvodů, které ho vedly k závěru o nedůvodnosti odvolání (zejména citoval závěr o absurdnosti úleku obviněného v reakci na namířenou zbraň). Úvahy, jimiž je z dřívějšího a výrazně mírnějšího trestného činu násilí proti úřední osobě dovozováno, že se dopustil vraždy, jsou podle něj mimo rámec zásady volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř.

8. Obviněný pak namítal, že za současné důkazní situace jej lze uznat vinným mírnějším trestným činem, a to například trestným činem násilí proti úřední osobě podle § 325 tr. zákoníku, trestným činem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 tr. zákoníku anebo trestným činem ublížení na zdraví podle § 146 tr. zákoníku ve stadiu pokusu. Lze-li jednání obviněného kvalifikovat i jinak, pak by měla být správně v souladu s pravidlem *in dubio pro reo* použita mírnější právní kvalifikace, jinak se jedná o nesprávné právní posouzení.

V tomto kontextu odkázal i na judikaturu Ústavního soudu týkající se principu presumpce nevinny a pravidla *in dubio pro reo* (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. I. ÚS 3094/08). Odsuzující rozhodnutí tak jsou zatížena nepřesvědčivostí.

9. Obviněný dále uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť rozhodná skutková zjištění, že se obviněný nelekl, ale úmyslně narazil do vedle jedoucího automobilu policistů, a že policista mířil zbraní na kola automobilu, jsou ve zjevném rozporu s dalšími provedenými důkazy, a to obsahem úředních záznamů na č. l. 245 a 252, které byly v hlavním líčení provedeny k důkazu podle § 213 odst. 2 tr. ř. Zdůraznil, že jde o veřejné listiny ve smyslu § 567 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, kdy podle § 568 tohoto zákona platí, že je-li nějaká skutečnost potvrzena ve veřejné listině, zakládá to vůči každému plný důkaz o původu listiny od orgánu nebo osoby, které ji zřídily, o době pořízení listiny, jakož i o skutečnosti, o níž původce veřejné listiny potvrdil, že se za jeho přítomnosti udála nebo byla provedena, dokud není prokázán opak, což však bylo přehlédnuto. Z prvního z uvedených záznamů vyplývají zcela jiné informace, než jaké popisovali zasahující policisté ve svých pozdějších výpovědích, neboť ■■■■■ ■■■■■ měl mířit samopalem na řidiče a jakmile si obviněný tohoto všiml, z ničeho nic změnil směr jízdy a prudce narazil do pravé části jejich vozidla, jejich vozidlo bylo částečně odmrštěno vlevo, ale byli i nadále schopni pronásledovat vozidlo. Toto předchozí vyjádření zcela odpovídá výpovědi obviněného, že se lekl namířené zbraně přímo na něj, někdy v té době se snažil i krýt svojí spolujezdkyni ■■■■■ ■■■■■ což vedlo k nechtěnému strhnutí volantu směrem k policejnímu automobilu. Soudy se pak rozpory detailněji nezabývaly ani s obsahem úředních záznamů dostatečným způsobem nekonfrontovaly svědky ■■■■■ ■■■■■ a ■■■■■ ■■■■■ Pochybily pak, pokud jejich výpovědi učiněné před soudem považovaly za věrohodné.

10. Dovolatel brojil pomocí důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. rovněž proti podstatnému skutkovému zjištění spočívajícím v tom, že svědek ■■■■■ ■■■■■ měl pohybem levé ruky nahoru a dolů opakovaně vyzývat obviněného k zastavení automobilu. Jelikož měl obviněný tento pohyb vidět, měla to být další z indicií, která ho měla přimět k zastavení, a poněvadž nezastavil, má toto jeho chování podporovat soudy dovozený úmysl vraždit. Naproti tomu svědek ■■■■■ ■■■■■ při své výpovědi v hlavním líčení uvedl, že si nedokáže vybavit, zda něco signalizoval, nicméně rukama rozhodně ne, protože v obou držel zbraň. K dotazu pak uvedl, že je možné, že mával levou paží. Obhajoba považovala za podstatné, že skutková věta odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně je v příkrém rozporu s výpovědí svědka učiněné v hlavním líčení, k níž se ale soud prvního stupně přiklonil.

11. Závěrem dovolání proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení odvolacího soudu, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

12. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření uvedl, že text dovolání je obsahově (dílem i doslovně) shodný s textem předchozího odvolání, přičemž se vnesenými námitkami se již vypořádaly soudy v odůvodnění svých rozhodnutí. S touto argumentací se ztotožnil a v podrobnostech na ni odkázal. Dále konstatoval, že dovolatel nerozlišuje mezi obsahem dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., vyložil tudíž jeho argumentaci podle obsahu. Nejprve se vyjádřil k námitkám, jimiž obviněný brojil proti posouzení subjektivní stránky svého jednání, přičemž měl za to, že dovolatel napadá toliko hodnocení důkazů a z něj učiněná skutková zjištění. Vadná zjištění

předpokládaná důvodem dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. však ve věci nejsou, neboť soudy řádně odůvodnily, že dovolatel jednal s vědomím možných následků a smrtelný následek považoval za přijatelný. Obviněný pak dle jeho názoru nenamítal žádnou konkrétní vadu uvedenou v tomto dovolacím důvodu, neboť pouze dovozoval, že nebylo prokázáno, že by chtěl policisty vytláčit ze silnice s vědomím smrtelného následku a nebylo vyvráceno, že se jen lekl namířené střelné zbraně. Takový obsah námitek směřoval spíše k porušení zásady *in dubio pro reo*, přičemž z judikatury Nejvyššího i Ústavního soudu plyne, že důvodem pro zrušení soudního rozhodnutí je toliko extrémní porušení předmětné zásady. Námítky argumentující porušením této zásady však samy o sobě nemohou založit žádný dovolací důvod. Jelikož dovolatel ohledně svého zavinění brojí proti učiněnému skutkovému zjištění, aniž by namítal zjevný nesoulad nebo jinou předpokládanou vadu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., měl za to, že jeho dovolání v této části žádnému dovolacímu důvodu neodpovídá. Státní zástupce dále obsahově zhodnotil námítky, které mají vyvracet objektivní stránku skutkové podstaty trestného činu vraždy ve stadiu pokusu, jako snahu vyvrátit skutková zjištění, jimiž soudy podložily právní závěr o jeho nepřímém úmyslu. Takové pokračování argumentace založené na zásadě *in dubio pro reo* rovněž zhodnotil jako neodpovídající žádnému z dovolacích důvodů. Stejný závěr učinil pro argumentaci, kterou dovolatel brojil proti tomu, že soudy učinily skutková zjištění o jeho zavinění mj. i na poznatku o jeho trestní minulosti.

13. Úvahu, v jejímž rámci dovolatel na základě svého alternativního zjištění o absenci vědomého najetí do vozidla uvedl, že lze-li jeho jednání po právní stránce kvalifikovat i jinak, měla být v souladu s pravidlem *in dubio pro reo* použita mírnější právní kvalifikace, označil za nepřípustnou. Při volbě právního posouzení se soud rozhoduje podle zásady soud zná právo (*iura novit curia*) a nikoli podle zásady v pochybnostech ve prospěch. Ani tato námitka neodpovídá žádnému z dovolacích důvodů, neboť obviněný sice formálně brojí proti právnímu posouzení skutku, zjevně však založeném na jeho tvrzení o alternativním skutkovém zjištění.

14. K námitce zjevného rozporu mezi úředním záznamem policisty a jeho výpovědí, zda mířil na vozidlo obviněného nebo přímo na něj a zda dával obviněnému pokyn k zastavení, konstatoval, že shodně se soudy považuje otázku za marginální. Nejen proto, že obviněný danou situací zažíval opakovaně, ale i proto, že za výraz úleku ve smyslu reflexní reakce si lze představit prudké přibrzdění nebo panické stržení volantu směrem od zdroje úleku. To, že se jednalo o najetí účelné, potvrdil i nezúčastněný svědek [REDACTED] [REDACTED]. Hrozba zbraní pak byla součástí děje, který obviněný ze své předchozí zkušenosti velmi dobře znal a mohl očekávat. Jednalo by se pak o neuvěřitelnou náhodu, pokud by dovolatel svou nevědomou reflexní reakcí provedl manévr, který by méně zdatné policisty v hůře vybaveném vozidle skutečně setřásl, aniž by současně havaroval sám dovolatel. I bez míření zbraní či dávání znamení rukou by se nezměnila podstata věci, že byl pronásledován policejním vozidlem, kterému nemohl ujet a do kterého ve vysoké rychlosti narazil s téměř úspěšným výsledkem. Úlek obviněného označil za nevěrohodný a tento skutkový závěr soudů nepovažoval za zjevně rozporný ve smyslu důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V této části považoval dovolání za zjevně neopodstatněné.

15. Závěrem proto uvedl, že námítky uvedené dovolatelem dílem neodpovídají žádnému dovolacímu důvodu a dílem jsou zjevně neopodstatněné. Navrhl proto, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání odmítl, neboť jde o dovolání zjevně neopodstatněné.

16. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným, prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.), avšak je zjevně neopodstatněné.

17. Nejvyšší soud nejprve konstatuje, že s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., ten je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Je tedy především určen k nápravě právních vad v posouzení skutku, jenž je předmětem trestního stíhání, popřípadě k nápravě vad vzniklých v návaznosti na nesprávnou aplikaci jiné trestněprávní normy.

18. S ohledem na uvedená zákonná znění důvodů dovolání je nutno podotknout, že dovolací argumentace obviněného spočívala převážně v polemice se skutkovými zjištěními soudů obou stupňů. Námitkami stran nenaplnění objektivní a v převážné části i subjektivní stránky přisouzeného trestného činu vraždy sice obviněný formálně brojil proti užití právní kvalifikaci, nicméně vystavěl je na odlišném skutkovém podkladě než na tom, který byl zjištěn soudy obou stupňů. Jako takovou by bylo možno tedy jeho dovolací argumentaci zčásti (jak bude vysvětleno dále) podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť obviněný (minimálně obsahově) poukazuje na zjevný rozpor mezi obsahem provedených důkazů a rozhodnými skutkovými zjištěními určujícími pro naplnění znaků toliko trestného činu vraždy (tj. především ústřední okamžik střetu vozidla, které řídil, a vozidla policejního). Nejvyšší soud ji však shledal zjevně neopodstatněnou. Označil-li dále i dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., pak lze konstatovat, že se v jeho rámci nelze domáhat přezkoumání skutkových zjištění učiněných soudem ani přezkoumávání jím provedeného dokazování, neboť dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva. S notnou mírou tolerance Nejvyšší soud dospěl k závěru, že tomuto dovolacímu důvodu zčásti obsahově odpovídají ty námitky, jimiž obviněný brojil proti naplnění subjektivní stránky přisuzovaného zločinu, neboť jimi rovněž vytýkal, že jeho úmysl nemusel směřovat k následku v podobě smrti osádky policejního vozidla a bylo tudíž možné užít mírnější právní kvalifikaci. Nicméně i tyto Nejvyšší soud shledal zjevně neopodstatněnými.

19. Z obsahu dovolání je dále patrné, že obviněný ■■■■■ ■■■■■ svou dovolací argumentaci založil v podstatě na opakování své obhajoby z původního řízení včetně řádného opravného prostředku, přičemž soudy obou stupňů se již s uplatněnými námitkami vypořádaly. Z odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů je dostatečně zřejmé, jak hodnotily provedené důkazy a k jakým závěrům přitom dospěly. Je zjevná logická návaznost mezi provedenými důkazy, jejich hodnocením, učiněnými skutkovými zjištěními relevantními pro právní posouzení i přijatými právními závěry. Existence případného zjevného rozporu mezi učiněnými rozhodnými skutkovými zjištěními soudů a obsahem provedených důkazů nemůže být založena jen na tom, že obviněný předkládá vlastní hodnocení důkazů a dovozuje z toho jiné skutkové, popř. i právní závěry (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1268/2013). Nejvyšší soud jako soud dovolací není jakousi třetí instancí plného

skutkového přezkumu. Zjevný rozpor skutkových zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu s obsahem provedených důkazů, je na místě dovodit zejména, pokud by skutková zjištění neměla vůbec žádnou obsahovou vazbu na provedené důkazy, případně nevyplývala z důkazů při žádném z logických způsobů jejich hodnocení, anebo že zjištění jsou pravým opakem toho, co bylo obsahem dokazování apod., k čemuž však, jak bude vyloženo dále, nedošlo.

20. Nejvyšší soud je pak toho názoru, že na základě dokazování, provedeného v dostatečném rozsahu, soudy dovodily průběh skutkového děje tak, jak je popsán výše. Tato zjištění se opírají zejména o výpovědi svědků prap. [REDAKCE] [REDAKCE] prap. [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] které korespondují s dalšími ve věci provedenými důkazy, především kamerovým záznamem z autokamery vozidla řízeného svědkem [REDAKCE] [REDAKCE] (na č. l. 299), znaleckým posudkem z oboru doprava vypracovaného znalcem Ing. [REDAKCE] [REDAKCE] (na č. l. 401 až 429), znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství vypracovaného znalkyní MUDr. [REDAKCE] [REDAKCE] (na č. l. 386 až 394, v určitých důležitých aspektech upřesněn i výsledkem této znalkyně v hlavním líčení, viz protokol o hlavním líčení ze dne 14. 11. 2022, na č. l. 701 až 702) a znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace obecná psychiatrie a návykové nemoci a specializace klinická psychologie vypracovaného znalkyněmi PhDr. [REDAKCE] [REDAKCE] a MUDr. Mgr. [REDAKCE] [REDAKCE] (na č. l. 461 až 486). V provedených důkazech nelze shledat jakékoliv rozpory se zjištěným skutkovým stavem. Jedná se o důkazy, které ve svém souhrnu tvoří logickou soustavu vzájemně se doplňujících a na sebe navazujících důkazů ve svém celku shodně a spolehlivě prokazujících skutečnost, že se dovolatel dopustil shora popsaného jednání.

21. S ohledem na provedené důkazy je bezpochyby možné učinit skutkový závěr, že obviněný po předchozím pronásledování policejní hlídkou ve chvíli, kdy se služební vozidlo Policie ČR nacházelo v úrovni jím řízeného vozidla po jeho levé straně, stočil volant doleva a v rychlosti nejméně 140 km/h do něj narazil s cílem zbavit se pronásledující hlídky Policie ČR. Současně byla vyvrácena jeho obhajoba spočívající ve dvojím, ne zcela konzistentním tvrzení, a to že se lekl zbraně namířené svědkem prap. [REDAKCE] [REDAKCE] v důsledku čehož reflexivně strhl volant, nebo (a současně) že se snažil skrýt hlavu svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] pod sedadlo kvůli hrozící střelbě ze strany policie. Dlužno dodat, že totožné námitky byly již soudy nižších stupňů vyhodnoceny jako snaha zbavit se trestní odpovědnosti za stíhané jednání.

22. První verze uplatněné obhajoby, tedy úlek před namířenou zbraní, byl vyvrácen výpověďmi osob, jež byly bezprostředně přítomny tomuto incidentu. Svědek prap. [REDAKCE] [REDAKCE] vypověděl, že obviněný se otočil doleva a viděl jejich vozidlo, načež při souběžné jízdě strhl volant doleva a nárazem je vytlačil ze silnice. Svědek prap. [REDAKCE] [REDAKCE] doplnil, že obviněný do nich narazil tak, že strhl volant nalevo a vytlačil půlku vozidla ze silnice. Z výpovědi svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] vyplývá, že obviněný byl opakovaně slyšitelně upozorňován na to, aby zastavil, přičemž výzvy záměrně ignoroval, byl agresivní a na policajty vztekly. Svědek [REDAKCE] [REDAKCE] v plném souladu s jím pořízeným kamerovým záznamem viděl, jak se vozidlo řízené dovolatelem snaží vytlačit policejní vozidlo z vozovky tím, že do něj ve vysoké rychlosti najelo. Nalézací soud tvrzenému strachu ze zbraní neuvěřil, kdy logicky vysvětlil, že přijatelnou reakcí při tomto motivu by bylo zastavení vozidla, nicméně obviněný situaci vyhodnotil přesně tak, jak to odpovídá jeho osobnostnímu uspořádání, bez ohledu na možné následky vůči druhým a jak mj. vyplývá i ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a specializace klinická psychologie.

Podle tohoto má dovolatel sníženou frustrační toleranci a zvýšené riziko agresivního reagování, přičemž si byl vědom toho, že utíká z vězení, v kradeném autě a policie proti němu zasáhne. Nadto se do podobné situace dostal již v minulosti, přičemž Nejvyšší soud v reakci na dovolací námitku obviněného, že z jeho trestní minulosti byla dovozována jeho trestní odpovědnost za nyní projednávaný skutek, dodává, že konstatování soudů obou stupňů jen dokresluje nelogičnost a nepřesvědčivost jeho údajné reakce na namířenou zbraň a je plně v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů obsaženou v § 2 odst. 6 tr. ř.

23. Druhá verze obhajoby (i za předpokladu, že by probíhala současně s první) spočívající v tom, že se obviněný ve chvíli strhnutí volantu snažil bránit spolujezdkyni svědkyni [REDAKCE] tím, že ji skryl hlavu pod sedadlo kvůli hrozící střelbě, byla rovněž provedenými důkazy spolehlivě vyvrácena. Svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] v rámci své výpovědi k předmětnému momentu vypověděla v podstatě nejednoznačně. Pokud by však k něčemu takovému došlo, muselo by se jednat až o okamžik, kdy prap. [REDAKCE] [REDAKCE] zahájil střelbu, tedy až v momentě po střetu obou vozidel. Lze pak plně odkázat na tu část výpovědi svědka prap. [REDAKCE] [REDAKCE] v níž stvrdil, že viděl obviněného stočit volant směrem do služebního vozidla Policie ČR. Nadto lze doplnit, že znalec Ing. [REDAKCE] [REDAKCE] uvedl, že pokud by se otáčel obviněný v tomto případě doprava, tak i volant by šel doprava, což by vedlo k jinému směru pohybu.

24. Obviněný pak spatřoval zjevný rozpor předpokládaný důvodem dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. rovněž v tom, že svědek prap. [REDAKCE] [REDAKCE] vypověděl, že mířil zbraní na kola automobilu, ačkoli z obsahu úředního záznamu, který byl v hlavním líčení čten podle § 213 odst. 2 tr. ř., vyplývá, že měl mířit samopalem na řidiče, z čehož usuzoval na nevěrohodnost výpovědi tohoto svědka. Rovněž v obdobném smyslu pro existenci příkrého rozporu brojil proti skutkovému zjištění, že měl tentýž svědek pohybem levé ruky nahoru a dolů opakovaně vyzývat obviněného k zastavení automobilu, neboť v hlavním líčení již tuto signalizaci popřel. Na tomto místě je nutno konstatovat, že prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nelze napadat jakoukoliv skutkovou okolnost, s níž se obviněný neztotožnil, ale jen takovou, která je rozhodná pro naplnění některého ze znaků skutkové podstaty posuzovaného trestného činu. Konkrétní směr namíření služební zbraně prap. [REDAKCE] [REDAKCE] ve shodě s názorem soudů obou stupňů i Nejvyšší soud považuje za zcela nerozhodný pro posouzení trestní odpovědnosti obviněného, kdy nelze po svědkovi požadovat, aby při dané rychlosti vozidla kontroloval, jakým přesným směrem zbraň míří. Z hlediska podstaty předmětného trestného činu vraždy ve stadiu pokusu nelze označit za rozhodné skutkové zjištění ani to, zda dával konkrétně popsany pokyn k zastavení obviněnému. Svědek přitom k dotazu obhájce vypověděl, že uvedl-li v původní výpovědi, že mával levou paží, že je to možné (viz protokol o hlavním líčení ze dne 14. 11. 2022, na č. l. 687).

25. Námitky obviněného tak byly bezpředmětné, neboť v nyní projednávané věci nelze shledat zjevný rozpor předpokládaný důvodem dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Zjištění učiněná soudem prvního stupně totiž z provedených důkazů vyplývají. Lze také konstatovat, že veškeré své závěry soudy obou stupňů rozebraly i odůvodnily. V podrobnostech proto Nejvyšší soud na odůvodnění obou rozhodnutí odkazuje. Není předmětem řízení o dovolání jednotlivé důkazy znovu dopodrobna reprodukovat, rozebírat, porovnávat, přehodnocovat a vyvozovat z nich vlastní skutkové závěry. Podstatné je, že soudy hodnotily důkazy ve shodě s jejich obsahem, že se nedopustily žádné deformace důkazů a ani jinak nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř. Hodnocení důkazů soudy nižších stupňů nevykazuje žádné znaky libovůle či svévole,

nýbrž odpovídá zásadám logiky. Neshledal-li Nejvyšší soud v posuzované věci zjevný rozpor, nemohla být ani porušena procesní zásada *in dubio pro reo*. Zásada *in dubio pro reo*, která vyplývá ze zásady presumpce nevin, znamená, že za situace, ve které nelze odstranit dalším dokazováním důvodné pochybnosti o skutkové otázce významné pro rozhodnutí ve věci, je třeba rozhodnout ve prospěch obviněného. V této věci však pochybnosti o vině obviněného nevznikly.

26. Jak již bylo řečeno shora, Nejvyšší soud rovněž dospěl k závěru, že část dovolací argumentace obviněného, jíž zpochybnil naplnění subjektivní stránky trestného činu v tom ohledu, že ustálený skutkový stav tak, jak jej zjistily soudy obou stupňů, nelze právně kvalifikovat jako pokus zvláště závažného zločinu vraždy, lze s notnou dávkou tolerance podřadit pod dále uplatněný důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Spočívá pak konkrétně v tom, že jeho úmysl nesměřoval k usmrcení dvou osob při výkonu služebních povinností a k ničemu jinému, přičemž jeho počínání mohlo být pro nedostatek chťení či srozumění právně kvalifikováno jako mírněji přísný trestný čin. Byť dovolatel nespécifikoval, ke kterému konkrétnímu následku jeho úmysl směřovat mohl, resp. alternativně předestřel několik skutkových podstat trestných činů, které by připadaly v úvahu, a z velké části se i v této části svého dovolání hájil tím, že jednal reflexivně, Nejvyšší soud považuje za nutné se vyjádřit k souvisejícím otázkám.

27. Nejprve je však nutno zdůraznit, že nelze soudům vyčítat neuzítí mírnější právní kvalifikace s odkazem na pravidlo *in dubio pro reo*. Jak již bylo shora řečeno, toto pravidlo „v pochybnostech ve prospěch obviněného“ nalézá své uplatnění v případě důvodných pochybností stran skutkových otázek týkajících se viny obviněného, které nejsou ani dalším dokazováním odstranitelné. V pochybnostech o otázkách právních ovšem takto postupovat zásadně nelze, neboť zde platí, že soud zná právo (*iura novit curia*).

28. Z hlediska posouzení subjektivní stránky zvláště závažného zločinu vraždy zde vzniká otázka, k jakému následku krytému zaviněním směřovalo jednání pachatele, tedy specificky najetí kradeného vozidla řízeného obviněným do souběžně se pohybujícího policejního vozidla, to vše za ustálených skutkových zjištění, podle nichž toto najetí bylo vědomé.

29. S ohledem na uplatněnou výtku Nejvyšší soud nejprve obecně předestírá, že závěr o nepřímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, který byl v dané věci shledán, je namístě, pokud pachatel věděl, že svým jednáním může způsobem uvedeným v zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Srozuměním se pak v souladu s § 15 odst. 2 tr. zákoníku rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem. Srozumění pachatele u nepřímého úmyslu vyjadřuje aktivní volní vztah pachatele k způsobení následku relevantního pro trestní právo, čímž je míněna vůle, jež se projevila navenek, tj. chováním pachatele. Podle trestněprávní nauky není způsobení následku přímým cílem pachatele, ani nevyhnutelným prostředkem, neboť pachatel sleduje svým záměrem cíl jiný, který může být z hlediska trestního práva jak cílem relevantním, tak i cílem nezávadným. Přitom je však pachatel vždy srozuměn s tím, že realizace tohoto cíle předpokládá způsobení následku významného pro trestní právo, avšak tento následek je nechtěným, pouze vedlejším následkem jednání pachatele, s kterým je však srozuměn. Na takové srozumění lze usuzovat z toho, že pachatel nepočítal s žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, který si představoval jako možný, a to ať už by šlo o jeho vlastní zásah, nebo o zásah někoho jiného (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2016, sp. zn. 5 Tdo 1467/2015). Pro eventuální úmysl pak

postačuje pouhá představa možnosti výsledku, kterou pachatel uskutečnil svým jednáním (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. 4 Tdo 1010/2014, uveřejněné pod č. 55/2015 Sb. rozh. tr.).

30. Pokud obviněný tvrdil, že nemohl jednat v nepřímém úmyslu ve vztahu ke způsobení smrti dvou osob při výkonu služebních povinností, nebylo možno mu přisvědčit. Předně nutno reagovat na výtky dovolatele stran prokázání subjektivní stránky, neboť ač se jedná o závěr právní, jako takový se musí zakládat na skutkových zjištěních soudů vyplývajících z provedeného dokazování. Jelikož zavinění vyjadřuje vnitřní vztah pachatele k následku jeho jednání a subjektivní stránka je psychickým vztahem pachatele, který nelze přímo pozorovat, je třeba na něj usuzovat ze všech okolností případu, za kterých ke spáchání trestného činu došlo. Popřel-li obviněný úmysl způsobit policistům smrt, takové samotné vyjádření neznámá, že nelze na základě provedených důkazů dovést úmysl obviněného způsobit uvedený následek. Soudy okolnosti subjektivního charakteru dovozovaly nepřímo z okolností objektivní povahy, z nichž podle zásad logického myšlení usuzovaly na vnitřní vztah obviněného k tomu, že byl minimálně srozuměn s tím, že svým jednáním může způsobit smrt dvou příslušníků Policie ČR. V tomto ohledu pak správně vycházely z okolností, za nichž k útoku došlo, jakým motivem byl obviněný veden, co útoku předcházelo, jak byl proveden i jakého nástroje bylo použito. Dovolatel totiž v rychlosti nejméně 140 km/h narazil automobilem (jenž lze v souladu s § 118 tr. zákoníku považovat za zbraň s obvykle devastujícími účinky pro lidský život) do osobního motorového vozidla Policie ČR, veden snahou zbavit se pronásledující hlídky, přičemž věděl, že takto mířeným útokem může poškozené usmrtit. Lze zdůraznit, že vše se odehrálo za situace, kdy byl na útoku z výkonu trestu odnětí svobody, vykonával činnost, která mu byla zakázána, vozidlem, jehož se předtím zmocnil, a nadto pod vlivem návykové látky za plného vědomí o skutečnosti, že je pronásledován, přičemž se odmítal podrobit zákroku, zvyšoval rychlost a způsob jeho jízdy byl krajně riskantní. Výše uvedené je podpořeno nejen již zmíněnými výpověďmi svědků a kamerovým záznamem, ale i znaleckým posudkem z oboru doprava, z něhož vyplývá, že vlivem nárazu mohlo dojít po střetu k pohybu policejního vozidla v přilehlém příkopu a následně po strmé stráni, což by s pravděpodobností hraničící s jistotou vedlo k jeho rotaci kolem podélné osy, tzn. k otočení přes střechu vozidla, a dále znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství včetně výsledku znalkyně, podle něhož by s vysokou pravděpodobností (z 90 %) v takovém případě mohlo dojít k usmrcení policistů.

31. Stran konkrétní formy úmyslu dospěly soudy k závěru, že obviněný jednal podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku v úmyslu nepřímém, neboť eventualita následku v podobě smrti poškozených pro něj byla v daném okamžiku stejně přijatelná jako to, že poškození případnou havárií přežijí a jednalo se tak o případ nepravé lhostejnosti k následku předpokládaný § 15 odst. 2 tr. zákoníku. Nejvyšší soud pak přisvědčil těmto úvahám, neboť nepravou lhostejnost ve smyslu uvedeného ustanovení lze dovést v případech spočívajících v tom, že pachateli je lhostejno, zda následek nastane či nikoli, čímž vyjadřuje v podstatě kladné stanovisko k oběma možnostem. Jakkoli přímým cílem jednání obviněného nebylo usmrcení poškozených a primárně sledovalo cíl jiný, uniknout pronásledující policejní hlídce, musel být a byl srozuměn s tím, že realizace tohoto cíle může předpokládat způsobení následku významného pro trestní právo, a nemohl počítat ani s žádnou konkrétní okolností, která by mohla takovému následku reálně zabránit (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2020, sp. zn. 4 Tdo 811/2020). Nepřímý úmysl není vyloučen, neboť zvolil prostředky, za nichž mu muselo být zřejmé, jaké závažné následky může jeho jednání mít.

32. Lze tedy uzavřít, že jelikož obviněný cíleně směřoval jím řízené vozidlo na vozidlo poškozených, byl s ohledem na jeho předchozí způsob jízdy, opravdu vysokou rychlost, užitý druh zbraně i podmínky dané pozemní komunikace minimálně srozuměn s tím, že byť (jak sám dovolatel zdůrazňuje) tímto krátkodobým manévrem může způsobit smrt osádky policejního vozidla. Jen zásluhou okolností zcela nezávislých na vůli obviněného, které nemohl primárně předpokládat ani na ně důvodně spoléhat, nedošlo k fatálním následkům. Trestný čin totiž zůstal ve stadiu pokusu v podstatě jen náhodou umocněnou kvalitním manévrem jednoho z policistů a funkcí bezpečnostního systému v tomto vozidle (aktivace zadní nápravy prostřednictvím spojky Haldex). Nejvyšší soud tak rovněž dospěl k závěru, že obviněný jednal v nepřímém úmyslu, tedy právní závěry soudů činných dříve ve věci shledal zcela správnými.

33. Z důvodů, které byly vyloženy v předcházejících částech tohoto rozhodnutí, Nejvyšší soud zjevně neopodstatněné dovolání obviněného ██████████ ██████████ podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 28. 6. 2023

JUDr. Roman Vicherek, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Daniela Keszeli